

УТВЪРЖДАВАМ:

**РАДОСЛАВ МИЛЕНКОВ
ЗА ПОДУПРАВИТЕЛ, РЪКОВОДЕЩ
УПРАВЛЕНИЕ „ЕМИСИОННО“**

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

.....

УКАЗАНИЯ

**ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НАРЕДБА № 46 НА БНБ ОТ 31 ЮЛИ 2025 Г. ЗА
ПЪРВОНАЧАЛНО ЗАРЕЖДАНЕ И ПОДЗАРЕЖДАНЕ С ЕВРОБАНКНОТИ,
ЕВРОМОНЕТИ И СТАРТОВИ КОМПЛЕКТИ С ЕВРОМОНЕТИ**
(Обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 68 от 19 август 2025 г.)

София, октомври 2025 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящите указания уреждат реда и начина за изпълнение на задължения на кредитните институции (банките), предвидени в Наредба № 46 на БНБ от 31 юли 2025 г. за първоначално зареждане и подзареждане с евробанкноти, евромонети и стартови комплекти с евромонети (Наредба № 46), както и реда за извършване от страна на БНБ на проверките по чл. 20 от Наредба № 46.

Глава втора

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВО ОБЕЗПЕЧЕНИЕ ОТ БАНКИТЕ

Чл. 2. (1) При предоставяне на обезпечение от банка под формата на паричен депозит в лева или в евро банката представя в БНБ необходимите документи за откриване на специалната сметка съгласно Общи условия на БНБ за обслужване на сметки на банки, бюджетни организации и други клиенти.

(2) При предоставяне на обезпечение от банка под формата на държавни ценни книжа (ДЦК), емитирани по реда на Наредба № 5 на МФ и БНБ от 4 октомври 2007 г. за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с държавни ценни книжа, сметките се откриват служебно от БНБ, като банката предварително уведомява БНБ за ISIN на емисията/ите ДЦК, която/ито ще предостави като обезпечение.

(3) Уведомлението по ал. 2 се изпраща в свободен текст на електронен адрес: BNBGSSS@bnbank.org не по-късно от два работни дни преди 30.10.2025 г.

(4) Предоставянето на обезпечение под формата на ценни книжа, допустими за паричната политика на Евросистемата под формата на обезпечение, допустимо за операции на паричната политика на Евросистемата, се извършва съгласно специална процедура на БНБ, указания за прилагането на която ще бъдат изпратени на всяка банка, заявила предоставяне на обезпечение по този ред.

Глава трета

ПОДЗАРЕЖДАНЕ С ЕВРОБАНКНОТИ И ЕВРОМОНЕТИ

Чл.3. (1) В договора за подзареждане, сключван между банките и подзаредените лица, всяка банка следва да предвиди минималното съдържание, предвидено в чл. 10 от Наредба № 46 и Договора за първоначално зареждане, сключен между БНБ и всяка банка.

(2) По свое усмотрение, банките могат да уговорят с подзаредените лица и включват в договорите за подзареждане и допълнителни условия, като същите не трябва да противоречат на нормативната уредба и разпоредбите на Наредба № 46 и Договора за първоначално зареждане.

(3) По преценка на банката, за предоставените евробанкноти и евромонети при подзареждането, банката може да поиска финансово обезпечение от търговеца или сумата да се блокира по сметката на търговеца при банката.

(4) В съответствие с чл. 2, ал. 3 от Наредба № 46 за прилагането на Регламент (ЕС) 2021/379 на Европейската централна банка от 22 януари 2021 г. относно балансовите позиции на кредитните институции и на сектор „Парично-финансови институции“ (преработен текст) (ЕЦБ/2021/2) банките не записват позиции и трансакции с първоначално заредените евробанкноти и евромонети в своите счетоводни баланси през периода на първоначалното зареждане/подзареждане с евробанкноти и евромонети.

(5) До датата на присъединяване към еврозоната за целите на паричната статистика банките не следва да отчитат както салда, така и трансакции, доколкото съгласно Наръчника по статистика на балансовите показатели на ПФИ, ЕЦБ (Февруари 2024) измененията по позициите, свързани с разширяването на еврозоната се третира като специален вид прекласификация и не представляват финансова трансакция.

Глава четвърта

ОТРАЗЯВАНЕ НА ПРОДАЖБИТЕ НА СТАРТОВИ КОМПЛЕКТИ С ЕВРОМОНЕТИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ОТЧЕТИ НА БАНКИТЕ

Чл. 4. (1) Продажбата на стартови комплекти с евромонети по чл. 12 от Наредба № 46 се извършва от банките безналично или в брой в левове, без да се извършва трансакция в евро.

(2) За всяка продажба на стартови комплект с евромонети по ал. 1, банките отразяват:

1. Увеличение на паричните си наличности в лева и увеличение в лева на временна позиция (разчети към физически лица и търговци), отчитаща продадените стартови комплекти. Тази временна позиция (разчети) може да се разпредели към съответния институционален сектор и има следното минимално съдържание:

а) информация за брой продадени стартови комплекти;
б) общата номинална стойност в евро на продадените стартови комплекти;
в) получатели – физически лица и търговци. По този начин тази временна позиция (разчети) ще може да се разпредели и към съответния институционален сектор.

2. В деня на всяка продажба на стартови комплекти с евромонети на физически лица и/или търговци, банката следва да преустанови задбалансовото им отчитане.

3. Задбалансовото отчитане по т. 2 стартира на датата на получаване от всяка банка на стартовите комплекти от БНБ, при първоначалното зареждане на банките с евробанкноти и евромонети в периода по чл. 2, ал. 1 от Наредба 46;

4. Салдото на натрупаните продажби на стартови комплекти, отчитани чрез временна позиция (разчети), следва да бъде закрито своевременно след 01.01.2026 г.

Глава пета

РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОТЧЕТИ В БНБ

Чл. 5. (1) Банките докладват на БНБ данни за първоначалното зареждане, подзареждането и опростеното подзареждане с евробанкноти, евромонети и стартови комплекти с евромонети за периода на първоначалното зареждане (01.11.2025-31.12.2025 г.) по начин и ред, определени с настоящите Указания.

(2) Банките, считано от 04.11.2025 г., до 12.00 часа на всеки работен ден, изпращат стандартизирани отчети с кумулативни данни **към края на отчетния период** (предходния счетоводен ден), които съдържат информация за:

1. заредените евробанкноти, евромонети и стартови комплекти в брой и по номинали;
2. наличностите от евробанкноти, евромонети и стартови комплекти в местата за съхранение в брой и по номинали;
3. наличностите от евробанкноти и евромонети в професионални трети страни, получени от банката като подзареждане или опростено подзареждане, както и закупените стартови комплекти на каса в брой и по номинали.

(3) Отчетите по ал. 2 се подават в електронен вид чрез Портала за заявки на банки (Портал/а), който представлява WEB приложение, в което специално е разработена функционалност, предоставяща възможност за подаване от банките на съответните изискуеми от страна на БНБ отчети във връзка с първоначално зареждане с евро. Отчетът е успешно подаден, след като премине автоматизираната проверка за съответствие на съдържанието му.

(4) Потребители на Портала могат да бъдат:

1. оправомощени служители на банките съгласно Общите условия за обслужване на клиенти на БНБ с банкноти и монети по обявена стойност;

2. допълнително оправомощени служители на банки, за които законните представители на банките са изпратили писмено искане в свободен текст до главния касиер на БНБ за предоставяне на достъп до Портала, съдържащо три имена, длъжност, електронна поща и телефон за връзка. Главният касиер предоставя искания достъп в срок до 2 работни дни от получаване на искането, като БНБ изпраща електронно съобщение на електронната поща, посочена в писменото искане.

(5) Достъпът до Портала се осъществява посредством въвеждането на валидни потребителско име и парола на екрана за вход, които за нови потребители се предоставят по реда на ал. 4, т. 2.

(6) Порталът предоставя функционалност за зареждане и преглед на файлове, свързани с първоначалното зареждане на евробанкноти и евромонети, включваща:

1. преглед на заредените отчети за съответната банка;
2. сваляне на файл с инструкции за попълване на отчет;
3. сваляне на шаблон за попълване на отчет;
4. зареждане на отчет към дадена отчетна дата;
5. преглед на журнала на зареждането за отчет;
6. сваляне на зареден отчет.

(7) За дадена отчетна дата съответната банка може да зарежда неограничен брой отчети, като за една отчетна дата може да има само един отчет в статус „(А) Активен“ – това е последният отчет, който е зареден за тази отчетна дата от съответната банка, без да са установени грешки в структурата и данните при процеса на зареждане.

(8) Всички отчети, подадени от дадена банка, са достъпни по всяко време за преглед от нейните оправомощени служители.

(9) В Портала, на разположение на потребителите му, са достъпни *Ръководство за потребителя* и *Допълнителни пояснения/инструкция за попълване на отчетните форми*.

Глава шеста

РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОВЕРКИ ОТ БНБ

Чл. 6. (1) Проверките на банките и на техните представители на място, предвидени в чл. 20 от Наредба № 46, могат да се извършват от БНБ в центри, клонове, офиси, касови

центрове и на други места (обект/и), в които се съхраняват първоначално заредените евробанкноти и евромонети.

(2) Проверките се извършват от екип, състоящ се от поне двама служители на БНБ, определени със заповед на главния касиер на БНБ.

Чл. 7. (1) Всяка проверка по реда на Наредба № 46 приключва с изготвяне на констативен протокол, който се подписва от служителите на БНБ по чл. 6, ал. 2 и представител/и на проверяваното лице – банката и/или подзареденото лице.

(2) Протоколът по ал. 1 се изготвя съгласно образец Приложение № 1 и съдържа констатации по установените обстоятелства и/или препоръки за предприемане на необходими мерки.

Преходни и заключителни разпоредби:

§ 1. Неразделна част от настоящите указания е Приложение № 1 – „Констативен протокол“.

§ 2. Настоящите Указания се издават на основание параграф 5 от Наредба № 46 на БНБ от 31 юли 2025 г. за първоначално зареждане и подзареждане с евробанкноти, евромонети и стартови комплекти с евромонети и влизат в сила от датата на утвърждаването им от подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Емисионно“.

§ 3. Тези указания, както и измененията към тях, се утвърждават от подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Емисионно“.

§ 4 Българската народна банка публикува на официалната си интернет страница www.bnb.bg тези указания.

КОНСТАТИВЕН ПРОТОКОЛ

На 25 г. на основание на заповед №,

1.
две имена и длъжност
2.
две имена и длъжност

В присъствието на:

1.
две имена и длъжност
 2.
две имена и длъжност
- представител/и на

Извърши проверка на място на, намиращ се на
адрес.....

Като установи наличието на евробанкноти, евромонети и стартови комплекти на обща
стойност, съгласно приложен опис.

Наличностите се съхраняват/не се съхраняват отделно от други наличности.

Предоставени са/не са предоставени изискани документи относно условията за
извършване на подзареждане, съгласно приложен опис

ЗАБЕЛЕЖКИ/КОНСТАТАЦИИ/ПРЕПОРЪКИ:

.....
.....

За БНБ :

.....
две имена и подпис
.....
две имена и подпис

ЗА

.....
две имена и подпис
.....
две имена и подпис